

Perheterapia

3/10

26. Vuosikerta

- Itsemurhan tehneiden läheisten ammatillisesti ohjatut vertaistukiryhmät – vuorovaikutuksen tarkastelua narratiivisuuden ja dialogisuuden valossa
  - Isyydestä puhumisen tavat lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneiden miesten ryhmämuotoisessa hoidossa
-

Sisältö

Päätoimittajalta.....	3
Perheterapiayhdistyksen puheenjohtajalta.....	4

Artikkelit

Reija Narumo:

Itsemurhan tehneiden läheisten ammattillisesti ohjatut vertaistukiryhmät – vuorovaikutuksen tarkastelua narratiivisuuden ja dialogisuuden valossa....	6
--	---

Sanna Nevala-Jaakonmaa, Juha Holma

Isyydestä puhumisen tavat lähisuhde- väkivaltaan syyllistyneiden miesten ryhmämuotoisessa hoidossa.....	22
---	----

Esseitä perheterapiasta

Todellisuuden nälkä ja kopioitten Suuri kertomus.....	40
--	----

Kirjat

”Aitoa kiinnostusta ja empatiaa” – Yrjö O. Alasen eläväkielinen muistelmateos...	44
---	----

Perheterapiayhdistys

Perheterapiayhdistyksen tiedetoimittajan kynästä: Fibromyalgia, perhe ja psykoterapia.....	47
--	----

Ajankohtaiset tapahtumat ja uutiset.....	54
--	----

Yhteystiedot.....	57
-------------------	----

Suomen Mielenterveysseura Koulutuskeskus

Koulutuksia ja ilmoituksia.....	58
Kirjoittajaohjeet.....	62

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA Eila Okkonen
PÄÄTOIMITTAJA Jarl Wahlström
TOIMITUSSIIHTEERI/TAITTO Heljä Meuronen

TOIMITUSNEUVOSTO

Jukka Aaltonen
Sinikka Björn
Heikki Helinko
Tapio Ikonen
Annikki Kaikkonen
Katriina Kuusi
Eila Okkonen
Tero Pulkkinen
Florence Schmitt, puh. joht.
Jan-Christer Wahlbeck, varapuh. joht.
Jarl Wahlström

TOIMITUS JA ARKISTO

Ratamestarinkatu 9
00520 Helsinki

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA LASKUTUS

Mervi Venäläinen
puh. (09) 4150 3650
faksi (09) 3487 3715
sähköposti
mervi.venalainen@mielenterveysseura.fi

Ilmestyy neljänä numerona vuonna 2010
Vuosikerta 28 euroa
Kestotilaus 26 euroa
irtonumero 7 euroa
(sis. alv. 22 %)

Julkaisija

Suomen Mielenterveysseura
Koulutuskeskus

Kustantaja

SMS-Tuotanto Oy
26. vuosikerta, ISSN 0782-7210

Kirjapaino

AO-PAINO, Mikkeli

Ulkoasu

Mainostoimisto Visuviestintä Oy
Taina Ståhl

Psykoterapiakoulutuksen uusi järjestelmä?

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistui toukokuussa luonnos valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen toisen pykälän muuttamisesta. Tällä asetuksen pykälällä säädetään psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavasta koulutuksesta.

Asetusmuutoksen tarkoituksena on, että psykoterapeuttikoulutusta antaisivat ne yliopistot, joilla on psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuu. Koulutus olisi yliopistolain tarkoittamaa täydennyskoulutusta. Asetusmuutoksen perustelumuiستion mukaan koulutusvastuun osoittaminen yliopistoille turvaa sen, että psykoterapeuttikoulutuksen yhteys psykiatrian erikoisalojen ja psykologian alan välillä säilyy. Pyrkimyksenä on entistä paremmin edistää tieteellisen tutkimuksen ja käytännön psykoterapeuttisen osaamisen yhteyksiä ja vahvistaa koulutuksen tieteellistä perustaa, terapiatyön vaikuttavuuden monipuolista tutkimusta, menetelmäkehittelyä ja laatua.

Ehdotus on kesän aikana ollut lausuntokierroksella, ja tällä hetkellä ministeriössä valmistellaan asetuksen lopullista muotoilua. Olen tällä palstalla aikaisemminkin ottanut kantaa psykoterapeuttien koulutuksen järjestämiseen. Mielestäni esitetty asetusmuutos on perusteltu ja tarpeellinen. Kuten perustelumuiستiossa todetaan, on psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuden saamiseen johtava koulutus nykyisellään sääntelemätöntä ja toteutukseltaan hajanaista. Psykoterapeuttikoulutusten tuottajina toimii tällä hetkellä useita tahoja, joiden yhteydet yliopistolliseen koulutukseen ja tutkimukseen ovat hyvin vaihtelevia. Koulutuksilta puuttuvat yhtenäiset sisällölliset laatuksiteerit. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) joutuu psykoterapeutin ammattinimikkeen myöntämisen yhteydessä suorittamaan myös koulutusten arviointia, vaikka tämä tehtävä ei luonteavasti kuulu viraston toimialaan.

Psykoterapeuttikoulutusten yhtenäistäminen ja saattaminen osaksi julkista koulutusjärjestelmää on jo pitkään ollut eri viranomaistahojen ja asiantuntijaryhmien tavoitteena. Vuosien aikana on esitetty useita malleja koulutusjärjestelmäksi. Psykoterapeuttien koulutuksen toteuttaminen yliopistojen ja muiden alalla toimivien kouluttajaorganisaatioiden yhteistyönä on hyvä ratkaisu, jonka kautta perustelumuiستiossa todetut tavoitteet voivat toteutua.

Ehdotuksen mukaan psykoterapeutina toimimisen edellyttämä osaaminen hankitaan vähintään 60 opintopisteen laajuisilla opinnoilla. Tämän laajuinen koulutus, suoritettuna noin neljän vuoden aikana työn ohella, vastaa yleisiä eurooppalaisia standardeja. Tämän tasovaatimuksen johdonmukainen noudattaminen Psykoterapiakoulutustyöryhmän vuonna 2003 ehdottamalla tavalla johtaa koulutuksen vähimmäisvaatimusten nostamiseen nykyisestä tasosta. Ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavan koulutuksen vähimmäistason nostaminen perustelee nykyisen tasoluokituksen (erityistaso/vaativa erityistaso) poistamisen. Tämän ei pitäisi kuitenkaan estää

myös laajempien koulutusten hyväksymistä ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavina koulutuksina.

Kouluttajapätevytyteen johtavan koulutuksen kriteereistä tulisi yliopistojen päättää yhdessä muiden kouluttajaorganisaatioiden kanssa. Tätä koskeva maininta tulisi lisätä asetuksen perustelumuiستioon.

Yliopistojen toteuttama psykoterapeuttikoulutusten laadunvarmistus voi toteutua, jos yliopistot asetus ehdotuksen mukaisesti ottavat opiskelijat koulutukseen ja antavat opiskelijoille todistuksen koulutuksen suorittamisesta. Näiden tehtävien tulisi kuulua niille tiedekunnille, joissa on edustettuna psykologian tai psykiatrian oppiaineet. Yliopistojen tulisi sisäisesti sopia oppiaineiden yhteistyöstä ja keskenään valtakunnallisesti laadunvarmistuksen kriteereistä. Yliopistojen ja muiden kouluttajaorganisaatioiden tulee yhdessä määritellä tavat, joilla osaamistavoitteiden saavuttaminen arvioidaan. Tämän työn perustana voi toimia ns. valtakunnallisen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortion viime vuoden vaihteessa julkaisema raportti.

Psykoterapeuttikoulutus on luonteeltaan akateemisesti koulutettujen pitkäaikaista täydennyskoulutusta. Jatkossa tulisi selvittää, miten itsenäinen psykoterapiatyö voitaisiin määritellä ns. erityispätevyytenä ja sijoittaa tutkintojen kansalliseen viitekehykseen. Tämä mahdollistaisi valtion budjetirahoituksen osoittamista psykoterapeuttien koulutukseen. Nyt STM:n ehdottamassa asetusmuutoksessa esitetyt yliopistojen tehtävät tulevat rahoitettaviksi maksullisena palveluimintana.

Jarl Wahlström
jarl.wahlstrom@psyka.jyu.fi

Perheterapia-lehti on perheterapiaa ja perhe- ja verkostokeskeistä työtä tekevien terveydenhuollon, sosiaalihuollon, opetus- ja kasvatusalan sekä sielunhoitotyön työntekijöiden ammattilehti. Lehti julkaisee artikkeleita käytännössä ja tutkimuksin koetelluista perheterapian ja muiden psykoterapian suuntausten eri työmuodoista ja terapiatyön kehittämisen kannalta kiinnostavista uusista teoreettisista pohdintoista. Lehdessä julkaistaan myös kirjoituksia terapiatyöhön liittyvistä hankkeista. Lisäksi julkaistaan katsauksia, tapausselostuksia, kirjallisuusarvioita, haastatteluja, kongressiselosteita ja uutisia. Lehti on myös tietolähde organisaatioiden ja sosiaalisten systeemien käyttäytymisestä ja kehittämisestä kiinnostuneille.

KÄSIKIRJOITUKSET

Artikkelit

Lehden artikkeliosastoon tarkoitetut käsikirjoitukset arvioidaan. Käsikirjoitusten tulee olla tiiviitä ja ilmaisultaan viimeistelyjä. Niiden suositeltava laajuus on 3 000–5 000 sanaa. Käsikirjoitukset toimitetaan sähköpostin liitetiedostoina päätoimittajalle osoitteella jarl.wahlstrom@psyka.jyu.fi Teksti kirjoitetaan 2-väliskeelällä (28 riviä liuskalle) ja molempiin reunoihin jätetään 3 cm:n marginaalit. Vasen marginaali tasataan, oikea ei. Ar-

tikkeliin mukaan liitetään noin 100–200 sanan pituinen tiivistelmä. Lisäksi kirjoittajan tulee erillisellä otsikkolehdellä ilmoittaa nimensä, oppiarvonsa, ammattinimikkeensä, työpaikkansa, työ- ja kotiosoitteen, puhelinnumeron ja sähköpostiosoitteen.

Muut käsikirjoitukset

Hankkeita esittelevät käsikirjoitukset ja muut käsikirjoitukset toimitetaan lehden toimitukseen sähköpostin liitetiedostoina osoitteella

hannele.hannukainen@mielenterveysseura.fi

Tekstin muotoilu ja kirjoittajatiedot kuten yllä.

Aineisto tulee toimittaa seuraavan aikataulun mukaan: nro 1 – 12.2., nro 2 – 7.5., nro 3 – 3.9. ja nro 4 – 19.11. mennessä.

KUVIOT JA TAULUKOT

Jokainen kuvio ja taulukko numeroidaan ja otsikoidaan. Kuviot ja taulukot sijoitetaan kukin omalle paperilleen, johon merkitään myös kirjoittajan nimi ja kirjoituksen otsikko. Käytetyt lyhenteet tulee selvittää.

LÄHDEVIITTEET

Lähdeviitteiden merkitsemisessä noudatetaan American Psychological Associationin antamia ohjeita:

Käytetyt lähteet merkitään **tekstiin** ilmoittamalla tekijä ja lähteen vuosiluku suluisa, esim. (Gergen & Gergen 1991).

Suorat sitaattit kirjoitetaan **alkuperäiskielellä**, jolloin ilmoitetaan myös lähteen sivunumero, esim. (Haarakangas 1989, s. 25).

Lähdeluettelossa lähteet (esimerkkinä kirja, kappale toimitetussa teoksessa, aikakauslehtiartikkeli) ilmoitetaan **aakkosjärjestyksessä** seuraavasti:

Foerster, H. von (1981). *Observing Systems*. Seaside, CA: Intersystems Publications.

Gergen, K. J. & Gergen, M. M. (1991). *Toward Reflexive Methodologies*. Teoksessa Steier, F. (toim.) *Research and Reflexivity*. London: Sage.

Haarakangas, K. (1989). Kriisiryhmä auttaa ihmisen hädässä. *Mielenterveys* 4, 24–28.

JULKAISUOIKEUDET

Lehden julkaisija Suomen Mielenterveysseuran Koulutuskeskus pidättää oikeuden julkaistuihin kirjoituksiin. Oikeuksien pidättäminen koskee tieteellisesti arvioituja artikkeleita. Kirjoitusten käyttöluvia koskevissa asioissa pyydetään kääntymään vastaavan päätoimittajan puoleen.